

VALORIZÁCIA VÝSLUHOVÝCH DÔCHODKOV V ROKOCH 2019 až 2021

Publikované 26. apríla 2019 |

Autor: [Dr. Milan Kolen](#)

Na 45. schôdzi NR SR v druhom čítaní bude prerokovaná novelizácia zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov o valorizácii dávok výsluhového zabezpečenia na prechodné obdobie od 1.7.2019 – 31.12.2021. Od 1.1.2022 sa valorizácia VD bude vykonávať v súlade s ustanovením § 68 ods. 16 podľa všeobecných predpisov o medziročný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov o takzvanú dôchodcovskú infláciu. Pre správne pochopenie, pre názornosť porovnáam rozdiely uvedené v tabuľkách o valorizácii VD v roku 2019 podľa navrhovanej novely zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov o 0,60 Eur za každý odslúžený rok, a podľa 2,6 % dôchodcovskej inflácie.

TABUĽKA č. 1. Valorizácia VD pre rok 2019 podľa navrhovanej novely zákona č. 328

Roky služby	15 r	20 r	25 r	30	35 r	40 r
0,6 € za rok služby	9 €	12 €	15 €	18 €	21 €	24 €

TABUĽKA č. 2. Valorizácia VD pre rok 2019 podľa dôchodcovskej inflácia 2,6 %

250 € = 6,5 €	400 € = 10,4 €	500 € = 13 €	750 € = 19,5 €
1 000 € = 26 €	1 250 € = 32,5 €	1 500 € = 39 €	1750 € = 45,5 €

TABUĽKA č. 3. ROZDIELY SÚM valorizácia VD pre rok 2019 podľa dôchodcovskej inflácie 2,6 % a podľa navrhovanej novely zákona č. 328

Suma VD	Dôch. infl. 2,6 %	Rozdiely výšky valorizácie pri počte rokov služby v Eurách					
		15 r	20 r	25 r	30 r	35 r	40 r
-	-	15 r	20 r	25 r	30 r	35 r	40 r
0,6 € za rok	-	9 €	12 €	15 €	18 €	21 €	24 €
250 €	6,5 €	+2,5 €	-	-	Takéto VD neexistujú		
400 €	10,4 €	-1,4 €	+1,6 €	+4,6 €	+7,6 €	+10,6 €	-
500 €	13 €	-4 €	-1 €	+2 €	+5 €	+8 €	+11 €
750 €	19,5 €	-10,5 €	-7,5 €	-4,5 €	-1,5 €	+1,5 €	+4,5 €
900 €	23,4 €	-14,4 €	-11,4 €	-8,4 €	-5,4 €	-2,4 €	-0,6 €
1 000 €	26 €	-17 €	-14 €	-11 €	-8 €	-5 €	-2 €
1 250 €	32,5 €	-23,5 €	-20,5 €	-17,5 €	-14,5 €	-11,5 €	-8,5 €
1 500 €	39 €	-	-27 €	-24 €	-21 €	-18 €	-15 €
1 750 €	45,5 €	-	-	-30,5 €	-27,5 €	-24,5 €	-21,5 €

Z tabuľky č.3 preukázateľne matematicky vypláva, že pravdepodobne, približne asi 20 % (9 000) poberateľov s nízkymi VD a s malým počtom odslúžených rokov, v tabuľke označených znamienkom plus bude mesačne do konca života zvýhodnených od 0 Eur do 11 Eur. Asi 80 % (37 000) poberateľov VD v tabuľke označených znamienkom mínus bude mesačne do konca života znevýhodnených (okradnutých) od 0 Eur do 30 Eur o sumy uvedené v tejto tabuľke. V konečnom dôsledku asi 37 000 poberateľov VD do konca svojho života budú znevýhodnení, okradnutí spolu o niekoľko miliónov Eur.

Pri riešení pripravovanej zmeny valorizačného mechanizmu na dlhšie obdobie pri zvyšovaní dávok výsluhového zabezpečenia je nutné vychádzať:

1. Z obsahu, z významu slova valorizácia definovaného ako zvyšovanie platov úmerne s rastom cien. **Valorizovať znamená zvyšovať mzdy, dôchodky úmerne s rastom cien.**
2. Z valorizačného mechanizmu zvyšovania dôchodkových dávok **o medziročný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov** vo všeobecnom predpise o sociálnom poistení.
3. Zo stanoviska európskeho súdu podľa ktorého valorizácia má **zabezpečiť hodnotu dôchodkov a zachovať ich kúpnu silu**, aby boli dotknuté osoby chránené pred rizikom, ktoré je typicky spojené s ich vekom a aby boli chránené pred chudobou v starobe. Cieľom valorizácie podľa príslušného indexu spotrebiteľských cien je **zabrániť poklesu príjmu na pokrytie životných nákladov**, čo je legitímnou úlohou sociálnej politiky.

Okrem uvedeného je potrebné do úvahy zobrať aj súčasne platné ustanovenia vo všeobecnom predpise pre valorizáciu, zvyšovanie dôchodkových dávok:

1. Od 1. januára 2018 došlo k zmene valorizačného mechanizmu v § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Dôchodcovské dávky sa zvyšujú o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov (o takzvanú dôchodcovskú infláciu) vykázanú štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku.
2. Metodiky Štatistického úradu SR, ktorá sleduje priemerné miery, zmeny cien tovarov a služieb kupovaných dôchodcami za účelom zistenia spotreby domácností dôchodcov v SR. Výpočet vychádza zo spotrebného koša, sledovaných položiek. Zvlášť sú zostavované indexy za domácnosti zamestnancov a domácnosti dôchodcov (do čoho patria aj domácnosti VD) a domácnosti s nízkymi príjmami.

Zmyslom valorizácie je čiastočná eliminácia nákladov spojených s rastom životných nákladov dôchodcov v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov. Pri výpočte percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, dôchodcovskej inflácie štatistický úrad ani všeobecný predpis neberie do úvahy počet odpracovaných, odslúžených rokov, ale len zmeny cien tovarov a služieb kupovaných dôchodcami. Výška valorizácie sa odvíja, zistí v závislosti od výšky poberanej dôchodcovskej dávky a od percenta dôchodcovskej valorizácie. Spôsob, akým to štát vykoná stanoví v zákone.

Poslanci NR SR pri rozhodovaní o legislatívnej zmene valorizačného mechanizmu zvyšovania dávok výsluhového zabezpečenia na prechodné obdobie od 1.7.2019 do 31.12.2021 uhrádzaných z osobitných účtov by mali vychádzať z obsahu pojmu valorizácia, ako aj z ustanovenia vo všeobecnom predpise. Zdôrazňujem, že touto novelizáciou bude asi 37 000 poberateľov VD znevýhodňovaných (okrádaných) čo bude pokračovať až dokonca ich života. Od 01.01.2021 sa valorizácia VD bude vykonávať podľa všeobecného predpisu, podľa dôchodcovskej inflácie.

Zdôrazňujem, že navrhované zvyšovanie VD v závislosti od počtu odslúžených rokov je v rozpore so všeobecne ustáleným princípom, účelom, podstatou valorizácie, neakceptuje,

neberie do úvahy dôvod, zmysel ako aj stanovený spôsob zvyšovania dôchodkových dávok v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov. Pre stanovenie valorizačného mechanizmu zvyšovania výsluhových dôchodkových dávok by mal byť ustanovený rovnaký valorizačný mechanizmus ako majú poberatelia dôchodkových dávok vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia z dôvodu, že medziročný rast spotrebiteľských cien má rovnaký vplyv na domácnosti dôchodcov ako aj na domácnosti VD. Rozhodujúcim kritériom pre valorizáciu VD by mal byť medziročný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov (najspravodlivejšie kritérium) a nie 2 % z priemerného mesačného starobného dôchodku a počet odslúžených rokov. Nechápem, aká je príčinná súvislosť valorizácie VD s 2 % priemerného SD podľa odslúžených rokov a medzi medziročným rastom spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov?

Občania (civilisti) v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení na dôchodkové poistenie z hrubých plátov odvádzajú 14 % zamestnávateľ, 4 % zamestnanec spolu 18 %. Ozbrojenci v súlade so zákonom 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov na výsluhové zabezpečenie s hrubých plátov odvádzajú 20 % zamestnávateľ, 7 % zamestnanec spolu 27 %, čo je **o 9 % viac ako civilisti**. Priemerný SD civilistov je asi 450 Eur. Priemerné VD vojakov, policajtov, colníkov, ZVJS, NBÚ, SIS, hasičov a horských záchranárov sú v rozmedzí od 560 - 810 Euro. Priemerný VD je asi 680 Eur. Priemerné platy ozbrojencov sú asi o necelú polovicu vyššie ako priemerné platy civilistov. Z uvedených dôvodov je nesprávne, je nezmysel pre zmenu valorizačného mechanizmu VD vychádzať z priemerných mesačných SD (zmiešavať hrušky s jablkami). Z uvedených dôvodov pri valorizácii VD najspravodlivejšie, bez nerovnakého zaobchádzania, bez diskriminácie ponechať v platnosti ustanovenie § 68 ods. 16 valorizáciu VD vykonávať podľa všeobecných prepisov, podľa dôchodcovskej inflácie.

Novelu zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov ktorá bude platiť v prechodnom období od 01.07.2019 – 31.12.2021 **na úkor asi 37 000 poberateľov VD sa budú zvyšovať prebytky osobitných účtov a vo väčšej miere sa bude znižovať deficit osobitného účtu vojakov**, čím dôjde k znižovaniu hodnoty asi 37 000 VD . Zdôrazňujem, že *mesačne až dokonca ich života o mínusové sumy pre rok 2019 uvedené v tabuľke č. 3 dôjde k okrádaniu, k poškodeniu asi 80 %VD*. V závislosti od výšky dôchodcovskej inflácie, ktorá bude stanovená pre rok 2020 a 2021 aj v týchto rokoch dôjde k ďalšiemu obdobnému mesačnému poškodzovaniu VD. Predpokladám, že za roky 2019 až 2021 priemerná mesačná mínusová suma pravdepodobne, orientačne v závislosti od výšky poberaného VD a počtu odslúžených rokov po roku 2021 dosiahne výšku od 0 Eur do 60 až 80 Euro. Za každý rok života bude od 0 Eur do 720 až 960 Eur. Za 5 rokov života od 0 Eur do 3 600 až 4 800 Eur. Za 10 rokov života od 0 Eur do 7 200 až 9 600 Eur. Za 15 rokov života od 0 Eur do 10 800 až 14 400 Eur. Celková spôsobená škoda, ujma pre daného VD v závislosti od dĺžky jeho života VD sa rádovo bude pohybovať v rozmedzí od 0 Euro až do niekoľkých tisíc Eur.

Zvyšovanie VD bez dôchodcovskej inflácie, z 2 % z priemerného mesačného SD podľa dĺžky odslúžených rokov budú poberatelia VD z nižším počtom odslúžených rokov znevýhodňovaní, diskriminovaní oproti poberateľom VD s vyšším počtom odslúžených rokov z dôvodu, že počet odslúžených rokov už bol započítaný pri výpočte sumy VD. Pri navrhovanej valorizácii VD budú roky služby započítané druhý krát. Tieto skutočnosti sa prejavia v nerovnakom

zaobchádzaní medzi poberateľmi VD a spôsobia skrivodlivosť, diskrimináciu, dlhodobé okrádanie asi 37 000 poberateľov VD čo je v rozpore s ustanoveniami § 3 ods. 1, § 6 ods.2, § 9 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní (antidiskriminačný zákon). Aj na poberateľov VD sa vťahujú ustanovenia **Ústavy SR citujem:**

Ods. 1 Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Ods..2

Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov zvyhodňovať alebo nezvyhodňovať“.

Z uvedených dôvodov je potrebné, nanajvýš vhodné, aby poslanci NR SR v druhom čítaní neodhlasovali predložený diskriminačný návrh novely zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a neschválili ho. V takomto prípade zostane v platnosti nediskriminačné ustanovenie [§ 68 ods. 16](#). Potom valorizácia VD sa bude dlhodobo vykonávať podľa všeobecných predpisov, podľa medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, o takzvanú dôchodcovskú infláciu. Valorizáciou VD podľa dôchodcovskej inflácie nedôjde k zvyhodňovaniu asi 9 000 poberateľov VD a k znevýhodneniu asi 37 000 poberateľov VD.

POZNÁMKA:

- Podľa prechodných ustanovení „§ 143aj ods. 1 sa od 1.7.2019 do 31.12.2021 výsluhové, invalidné, vdovské, vdovecké a sirotské výsluhové dôchodky sa zvyšujú podľa odsekov 2 až 5.
- Podľa prechodných ustanovení „§ 143aj ods. 3 až 5 sa invalidné, vdovské, vdovecké a sirotské výsluhové dôchodky sa zvyšujú o pevnú sumu ktorá pre rok 2019 činí 9 Eur.
- Od 1.1.2022 sa výsluhové, invalidné, vdovské, vdovecké a sirotské výsluhové dôchodky budú zvyšovať podľa [§ 68 ods. 16](#) podľa všeobecných predpisov to je o dôchodcovskú infláciu.
- Podľa prognostických údajov je predpoklad, že pre valorizáciu SD v rokoch 2020 a 2021 dôchodcovská inflácie pravdepodobne nepoklesne pod 2 %. Z tohto dôvodu aj v rokoch 2019 až 2021 dôjde k nerovnakému zaobchádzaniu medzi poberateľmi VD.
- Najvhodnejším, najspravodlivejším, nediskriminačným riešením je neschváliť novelu zákona o sociálnom zabezpečení, čím zostanú v platnosti ustanovenia § 68 od. 16 zákona.

Spracoval:

Dr. Milan Kolen

člen sociálnej komisie ZV SR a člen Vojenský veterán Bratislava